Пролетарі всіх країн, єднайтеся! | Рік видання [illegible]

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 3 (6547) | П'ЯТНИЦЯ, 5 СІЧНЯ 1945 РОКУ | Ціна 20 коп.

Сьогодні минає 25 років з дня виходу першого номера газети „Червоне Запоріжжя"

Четверть віку

Четверть віку тому в оточеному [illegible] Олександрівську почала виходити невеличкими тиражем, в 2 000 примірників, одна із перших на Україні радянська газета «Червоне Запоріжжя».

За 25 років свого існування газета пройшла славний шлях боротьби за здійснення політики партії та уряду. За роки відбудови і сталінських п'ятирічок Олександрівськ перетворився на велике індустріальне місто Запоріжжя — обласний центр. Разом з ним росла і міцніла газета.

Як колективний пропагандист і агітатор, вона була гострою зброєю партійних організацій Запоріжжя в боротьбі за перетворення в життя геніальної ленінської ідеї — електрифікації.

Під час Дніпробуду, до спорудження свого первенця, з усіх кінців нашої Батьківщини прибули десятки тисяч людей різних професій і віку. На будівництві найдавніших Дніпробуду і прилеглих заводів - велетнів люди оволодівали на десятках мов.

Газета «Червоне Запоріжжя» по [illegible] перетворила серед багатотисячного колективу будівельників ідеї індустріалізації нашої країни, вона [illegible] і як колективний організатор на закінчення планів сталінських п'ятирічок. Вона вийшла слідом нову [illegible] колективом, і на [illegible] десятки майстрів [illegible] рекордів по закладці бетону, [illegible]. Робітник—рідні ру[illegible] і інженера—[illegible] при [illegible] у успіхи по спорудженню найбільшої в світі електростанції, про [illegible] Дніпровської ГЕС [illegible] електроцеху [illegible] Дніпробуд розповіла про те, [illegible] потоком перший агрегат [illegible]. С [illegible] розповіла, як реконструйований завод «Комунар» освоїв [illegible] першого комбайна.

[illegible] агітаційно-масову роботу [illegible] газета в період колективізації. [illegible] робселькорів виступали на сторінках газети, як агітатори за колгоспи, розповідали про передовий досвід [illegible] сільського господарства.

[illegible] газета зібрала і виховала [illegible] робсількорівський актив. Багато робкорів потім перейшли на роботу [illegible] організаціях багатотиражок [illegible], транспорту м. Запоріжжя.

[illegible] 1939 року, за постановою [illegible], створена Запорізька область, а газета «Червоне Запоріжжя» перетворена [illegible] на обласну. Почався найвідповідальніший період для газети та її [illegible]. Завдання полягало в тому, [illegible] творчу трудову і політичну [illegible] на піднесення трудящих області і спрямувати його на здійснення завдань партії й уряду.

Партійні організації Запорізької області провели величезну роботу по освоєнню проектних потужностей промисловості м. Запоріжжя, Мелітополя, Осипенко, П.-Бонжака, Молочанська по підготовці кадрів, які б змогли освоїти передову техніку. Наша область вийшла в число передових областей республіки і Союзу по виробітку електроенергії, випуску чавуну, сталі, алюмінію, магнію по освоєнню випуску високоякісної сталі, по прокату та машинобудуванню.

Колгоспи області вийшли переможниками в боротьбі за урожай і підвищення продуктивності тваринництва. Перед початком війни область зібрала рекордний урожай зернових по Україні — 13,2 центнера з гектара.

У цьому значна заслуга газети «Червоне Запоріжжя». Вона виступала, як організатор соціалістичного змагання в промисловості та сільському господарстві. Про хід соціалістичного змагання і про досвід своєї роботи на сторінках газети виступали понад тисячу робітничих і сільських кореспондентів. Серед них: начальник [illegible] по цеху т. Г. [illegible] — депутат Верховної Ради Союзу РСР, [illegible] забійщиця т. Стрельник — депутат [illegible] Сталінської премії, голова передового в Союзі колгоспу ім. Сталіна т. Німченко — депутат Верховної Ради СРСР, директор МТС — орденоносець т. Сорокін та інші.

За роботи по передачі передового досвіду в агротехніці, організацію стахановських шкіл у колгоспах газета «Червоне Запоріжжя» двічі була учасником Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

З перших днів Вітчизняної війни до третього прибіття [illegible] Червоної Армії, вже газета продовжувала безперебійно виходити, і навіть у [illegible] кільки [illegible] місто [illegible] ворог [illegible] і через гуркотіння літаків снарядів. Коли неможливо стало випускати газету в Запоріжжі, вона видавалась у Мелітополі, її несли і працівники свій вихід лише тоді, [illegible] частини Червоної Армії [illegible] останній [illegible] район області.

На третій день після визволення обласного центру від німецьких загарбників газета відновила свій вихід. З перших номерів вона закликає трудящих області швидше відбудувати зруйноване німцями народне господарство.

Підтримуючи ініціативу гуляйпільських колгоспників, газета організує змагання за швидшу відбудову колгоспів, підготовку до першої весняної сівби після визволення. Основним завданням для газети на цей період була боротьба за хліб, такий потрібний фронтові й тилу.

На конкретних місцевих прикладах газета виховувала у трудящих любов до Батьківщини, виховувала радянський патріотизм. За активною участю газети трудящі області зібрали до фонду Червоної Армії 6,5 мільйона пудів хліба і на озброєння Червоної Армії понад 50 мільйонів карбованців грошима.

Велику агітаційно-масову роботу провела газета навколо листа товаришеві Сталіну від трудящих Запоріжжя. Боротьба за виконання клятви, даної вождеві, проходить червоною ниткою через всі 300 номерів газети, що вийшли після визволення.

В змаганні за хліб колгоспники області зібрали багатий урожай і дали державі кілька десятків мільйонів пудів хліба з визволеної землі.

За [illegible] газети всі робітничі колективи заводів, будов і трансп[орту] [illegible] у [illegible] змаганні. За перемогу у Всесоюзному змаганні — [illegible] тримає прапор ДКО, йдуть колективи багатьох підприємств місцевої та легкої промисловості, ряду заводів республіканського значення.

Переборюючи труднощі відбудовчого періоду, я [illegible] редакції довелося того, [illegible] про відсутності потрібної поліграфічної бази та інших умов для роботи, обласна газета виходить тиражем в 20 тисяч примірників, українською та російською мовами. Їй [illegible] допомагають понад 300 робсількорів. З часу повторного виходу до редакції надійшло до 3.000 листів.

Але виконана тільки незначна частина завдань, які стоять перед газетою. [illegible] ще багато недоліків за[illegible] [illegible] в висвітленні виробничих питань слабка боротьба за якість, низький рівень критики та самокритики, залишаються вади газети тощо.

Ліквідація цих недоліків, підвищення якості і ідейності газети — основне завдання колективу редакції та її позаштатного активу.

Відзначаючи ювілей, ми, працівники газети, виступаємо перед своїм багатотисячним колективом читачів, бачимо його увагу і любов до газети, чекаємо його вказівок і порад. Це зобов'язує нас ще більше [illegible] зробити нашу обласну газету.

Редакції газети „Червоне Запоріжжя"

Обком КП(б)У в зв'язку з 25-річним ювілеєм палко вітає газету „Червоне Запоріжжя", її працівників, робселькорів і читачів.

За 25 років газета пройшла славний шлях розвитку і була бойовим помічником парторганізацій в боротьбі за проведення політики партії на всіх етапах соціалістичного будівництва. В роки війни газета стала організатором та виразником патріотичного руху трудящих, запалює їх на героїчний труд, на подання допомоги фронтові [illegible] Батьківщини.

Обком КП(б)У певний, що «Червоне Запоріжжя» і надалі нестиме в широкі маси ідеї Леніна — Сталіна і мобілізовуватиме трудящих на героїчний труд для найшвидшої перемоги над ненависним ворогом — німецьким фашизмом.

Секретар обкому КП(б)У Ф. МАТЮШИН

Редакції газети „Червоне Запоріжжя"

[illegible] день 25-річчя газети виконком обласної Ради депутатів трудящих [illegible] колектив редакції, робселькорів і читачів [illegible] ювілеєм.

Шлях, пройдений газетою за четверть віку, — це шлях всього [illegible] героїчного народу, що [illegible] чудеса в труді і разом под[illegible] [illegible] перемоги над німецько - фашистськими загарбниками.

[illegible] роботи під керівництвом обласної парторганізації [illegible] у організаційну роботу [illegible] фронтові, за [illegible] промисловості і культури [illegible] газеті [illegible] успіхів і ще активнішої [illegible].

Голова виконкому обласної Ради депутатів трудящих Н. ПОНОМАРЕНКО

Бажаємо творчих успіхів

[illegible] ювілеєм колектив редакції газети «Червоне Запоріжжя» [illegible] дальших [illegible] успіхів у [illegible] відбудові Дніпрогесу та відродженні всіх галузей господарства і культури області.

Колектив редакції газети «Соціалістична Харківщина».

Редакції газети „Червоне Запоріжжя"

Редакція дніпропетровської обласної газети „Зоря" палко вітає колектив і всіх читачів «Червоного Запоріжжя».

За четверть віку свого існування газета пройшла славний шлях боротьби за генеральну лінію нашої партії, вона невтомно виховувала трудящих в дусі палкого радянського патріотизму, в дусі жагучої ненависті до ворога.

Нехай і надалі лунає, як могутній сполох, зовнішній голос вашої газети і несе у маси палкі слова більшовицької правди, яка підійме трудящих на остаточний розгром німецько-фашистських загарбників, на найшвидшу відбудову зруйнованого гітлерівськими катами народного господарства.

Хай живе найкращий друг більшовицької преси, мудрий полководець героїчної Червоної Армії великий Сталін!

Відповідальний редактор ХОМЯКОВА.

Від редакції газети „Красное знамя"

В день 25-річчя газети «Червоне Запоріжжя» [illegible] палко вітаємо і бажаємо [illegible] успіхів у вашій роботі.

Колектив редакції і працівники [illegible]

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 3 січня

Протягом 3 січня на території Чехословаччини наші війська, що наступають на місто Лученець, зі сходу та півдня, оволоділи населеними пунктами Ожяни, Двейкарпетюр, Дони, Шіцани, Сихор, Калунда, Велике і Малий Делен, Парлег, Рорашупан, Велике Злеце та залізничною станцією Ужапни. В боях за 1 та 2 січня в цьому районі наші війська взяли в полон 2.321 німецьких та угорських солдат і офіцерів.

В районі Будапешта наші війська продовжували вести бої по знищенню оточеного угруповання противника, в ході яких зайняли 136 кварталів у східній частині та 31 квартал в західній частині міста.

На південний схід від міста Комарно наші війська відбивали атаки великих сил піхоти і танків противника, який намагається пробитися на допомогу до свого оточеного угруповання в місті Будапешті. Ціною великих втрат у живій силі та техніці противникові пощастило зайняти кілька населених пунктів на південному березі Дунаю.

На інших ділянках фронту істотних змін не сталося.

За 2 січня на всіх фронтах наші війська підбили та знищили 61 німецький танк. У повітряних боях та вогнем зенітної артилерії збито 21 літак противника.

Оперативне зведення за 4 січня

Протягом 4 січня в районі Будапешта наші війська, продовжуючи бої по очищенню міста від противника, зайняли 277 кварталів. Одночасно на північний захід від Будапешта наші війська відбивали атаки великих сил піхоти і танків противника, який намагався, не зважаючи на великі втрати, прорватися на допомогу до свого оточеного угруповання в місті Будапешті.

В боях за 3 січня в цьому районі наші війська підбили і знищили 79 німецьких танків та взяли в полон 1.162 німецьких та угорських солдатів і офіцерів. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії в районі на північний захід від Будапешта збито 53 літаки противника.

На інших ділянках фронту — пошуки розвідників та бої місцевого значення.

* * *

В районі Будапешта наші війська продовжували вести бої по знищенню оточеного угруповання німецьких військ. Переборюючи впертий опір противника, радянські частини очищають від німців квартал за кварталом і наполегливо просуваються до центральних районів угорської столиці. Відступаючи під ударами наших військ, німці засідають в підвалах будинків і влаштовують засідки на вулицях. [illegible] бої відбувалися в районі текстильної фабрики і заводу, розташованих [illegible]. [illegible] перетворили [illegible] у вузли своєї оборони, зосередивши в них велику кількість вогневих засобів. [illegible] підрозділи майора Басова блокують завод. Артилеристи висунули гармати на відкриті позиції і подавили вогневі точки противника. Потім радянські піхотинці кинулись в атаку, прорвалися в завод і знищили всіх гітлерівців, що були там. Тим часом, бійці [illegible] підрозділу майора Левченка щільно наблизилися до текстильної фабрики і штурмом оволоділи її корпусами. Противник зазнав великих втрат. Тільки на території текстильної фабрики залишилося до 600 трупів німецьких солдатів і офіцерів. Воїни танкісти [illegible]-ського підрозділу пробилися до під[illegible] [illegible]. Наші танки [illegible] до входу в ангар і відрізали шляхи відходу гітлерівцям, що сховалися в ньому. Понад 400 ворожих солдатів і офіцерів, опинившись в пастці, склали зброю і здалися в полон. Нашими військами захоплено багато трофеїв.

Радянські воїни проявляють самовідданість і героїзм в боях з ворогом. Взвод сержанта Миколи Михайлова штурмом оволодів великим будинком. Пробравшись до будинку, бійці кинули у вікна кілька гранат, а потім вирвалися в середину приміщення. В короткій сутичці наші бійці знищили 25 німців. Червоноармійці Погодін та Михайлов вивели з ладу два ворожих кулемети. Командир гармати сержант Федір Лісовий викотив свою гармату на відкриту позицію і прямою наводкою зруйнував цегельний склад, перетворений противником у дот. Під руїнами зруйнованого будинку загинуло шість гітлерівців з 5 кулеметами. Кулеметник Мілонідов, відбиваючи ворожу контратаку, знищив 15 німців. Рядовий Карташов підпалив ворожий бронетранспортер і вогнем з автомата знищив 7 гітлерівців, що вискочили з бронетранспортера.

* * *

На північний захід від Будапешта наші війська відбивали атаки великих сил танків та піхоти противника. Німці ввели в бій частини 6 танкових та кількох піхотних дивізій і намагаються за всяку ціну прорватися до свого угруповання, оточеного в місті Будапешті. Радянські піхотинці, артилеристи та бронебійники в ході боїв відбивають атаки ворожих танків, за якими йдуть цепи німецької піхоти. Особливо запеклий бій відбувся на південному березі Дунаю. Наші танкові підрозділи, що підійшли до місця бою, контратакували чисельно переважаючі сили противника. В багатогодинному бою радянські танкісти винищили понад 1.500 гітлерівців, спалили і підбили 53 німецьких танки та самохідних гармати, 16 бронетранспортерів і знищили 30 автомашин з боєприпасами та пальним. На іншій ділянці противник кинув в атаку 13 самохідних гармат і кілька бронетранспортерів. Радянські бійці, на чолі з гвардії капітаном [illegible], зайняли зручний перехрест шосе. Вони підбили і спалили 7 самохідних гармат, 2 бронетранспортери і примусили противника відійти на вихідні позиції.

Наша авіація завдавала ударів по скупченнях військ і техніки противника. Протягом дня радянські льотчики знищили і підбили кілька десятків танків і до 200 німецьких автомашин.

* * *

На 1-му Українському фронті рота німецької піхоти намагалася вести розвідку боєм. Наші передові підрозділи вчасно помітили гітлерівців і контрударом відкинули їх. Захоплено в полон 6 німецьких солдатів.

* * *

На південний захід від міста Остроленка розвідники підрозділу капітана Зубкова встановили, що противник готується до нічної атаки. Група бійців, на чолі з сержантом Байтімировим, була надіслана в засаду за передній край нашої оборони. Коли смеркло, німецький розвідувальний загін тихо наблизився до наших позицій. Радянські кулеметники зустріли ворога сильним вогнем. Приголомшені гітлерівці повернули назад, але в цей час були обстріляні бійцями, що були в засаді. Противник в безладді відступив, залишивши перед нашими позиціями до 40 трупів своїх солдатів і офіцерів.

Другий Український фронт.

Кулеметники підрозділу, де командиром лейтенант А. А. Данілевич, ведуть бій. Фото Я. Наковичського. (Фотохроніка ТАРС)

На Дніпробуд прибули оріхівські колгоспники

Зростає трудова допомога колгоспників області Дніпровському будівництву. Почин оріхівців набрав масового характеру. На будову прибуло біля двох тисяч колгоспників третього району — Оріхівського.

Тепло зустрічають будівники своїх помічників. У переповненому клубі лівого берега — мітинг. Заступник начальника будівництва т. Чернишов, голова будкому т. Некрасовий, комсорг ЦК ВЛКСМ на будові т. Лобков говорять про велику честь бути учасниками відбудови Ленінської ДІЕС, що має світову славу.

Від імені колгоспників - оріхівців виступає комсомолець тов. Кравченко.

— Наші колгоспники у минулому році багато зробили для відродження сільського господарства району. Початок 1945 року ми вирішили ознаменувати масовою участю колгоспників у відбудові Дніпровської гідроелектростанції. Небом виступаючи перервали оплесками колгоспників, що до вас прибули.

Вигуки — Вітаємо оріхівців прибувших! Що ж, познайомимось! — схвалюється неперервними гарячими оплесками.

На мітингу від імені обкому партії прибулих на будову колгоспників вітав секретар обкому КП(б)У по промисловості тов. Л. І. Клочник.

Червоноармійські колгоспники перекрили показники оріхівців

Першими почин оріхівських комсомольців, сільської молоді та колгоспників підхопили червоноармійські колгоспники. У день відбуття оріхівців на будову Нового Запоріжжя і виїзду на [illegible] відправлялось більше 1.300 колгоспників Червоноармійського району.

Прибувши вчасно, вони вирішили в труді повчати своїх попередників — ініціаторів трудових змагань на Дніпробуді. Першого ж дня показали свою бригаду, перевиконали норми, ніж оріхівці їх попередників.

Червоноармійські колгоспники зібрали на будові 120 тисяч карбованців — на 50 тисяч карбованців більше, ніж оріхівці. Всі зароблені гроші вони вирішили передати на будівництво ескадрильї літаків «Відбудівник Дніпрогесу».

Додержали слова

МИХАЙЛІВКА. (По телеграфу). Молоді трактористи і трактористки Михайлівського району, обговоривши звернення колективу Старобешевської МТС на своїй нараді, зобов'язались широко розгорнути соціалістичне змагання за достроковий і якісний ремонт тракторів.

Трактористи жіночої тракторної бригади, якою керує Василь Осипров (Єфремівська МТС), з честю виконують взяті зобов'язання. Вони своїми силами виготовили, реставрували окремі частини і цілком закінчили ремонт тракторів. Машини уже прийняті першими комісією в складі одинного. Закінчено також ремонт сільськогосподарських машин.

Бригада Осипрова в минулому році добилася рекордного виробітку на трактор. Завдання тракторною робіт було виконано на 253 процента. Трактористи зобов'язались у 1945 році дати по три річних норми.

В. Любавченко.

Секретар райкому ЛКСМУ.

Постійні автори нашої газети: нач. [illegible] цеху заводу „Комунар" ф. Самсенко, [illegible] транспортних [illegible] обкому КП(б)У т. Яковлєв, зав. [illegible] відділом заводу „Комунар" т. Миколаївський, нач. відділу [illegible] будівництва облвиконкому т. Шанько, зав. відділом електростанцій обкому КП(б)У т. Хрестів. Фото М. Козакина.

Піднімати радянських людей на нові подвиги

АНКЕТА РОБКОРІВ І ЧИТАЧІВ

Залучайте нових авторів

Я молодий читач «Червоного Запоріжжя», але уже зараз можу сказати, що, спираючись на актив читачів, газета робить велику благородну справу мобілізації трудящих на всебічне [illegible] [illegible]

Кожного вчить її організація про [illegible] відбудови. «Будь такою, як вони,—говорить газета кожному з нас, і про кожну кажуть, на [illegible] нових виробничих успіхів, виконавши [illegible], вище за медалями.

В день ювілею я хочу побажати редакції ще більше вміщати заміток і нарисів, залучити до роботи в газеті нових авторів з робітників і інженерно-технічних працівників наших підприємств.

Зінаїда Шанявська,
стахановка багатостаночниця заводу ім. Кірова.

ЗА ТВОРЧУ ДРУЖБУ

25 років — це вік, коли людина досягає повного розквіту фізичних, моральних та духовних сил.

Наша газета виростила багато робітників. Працівники «Червоного Запоріжжя» — бойового органу партійної організації, сьогодні виходили до будівництва могутньої Дніпровської електростанції, партизанських загонів, [illegible] — [illegible] нових урожаїв, за працівників науки, культури і мистецтва, і робили свою справу Запорізька область [illegible] партії більшовиків вивела свою область на[illegible] в число передових областей України.

Дуже серйозно ставилася газета до питань культури і мистецтва ми, артисти, це відчуваємо особливо і тому з нетерпінням чекаємо виходу в світ кожного номера газети. Велике спасибі, зокрема, дуже вдячні редакції за велику увагу, що виявляється до нашого театру.

Від імені колективу театру ім. Шевченка дякую рідній редакції, читачам і активові з 25-річчям рідної газети — однієї з найстаріших газет України.

Володимир Магар,
[illegible] артист УРСР,
художній керівник театру ім. Шевченка.

МНОЖИТИ ОРГАНІЗАТОРСЬКІ ТРАДИЦІЇ ГАЗЕТИ

Пригадую, колись М. І. Калінін влучно визначив роль наших газет і радянських журналістів: «Можна сміливо сказати, — говорив він, — для десятків мільйонів людей читання є майже таким же обов'язковою потребою, як їжа. Значить, і обслуговування населення пресою стає у нас важливим завданням. А це в свою чергу покладає величезну відповідальність на працівників преси».

Ці слова по-особливому звучать у день ювілею. Обласна газета «Червоне Запоріжжя» за свої 25 років існування, безсумнівно, багато зробила для перетворення колись провінціального містечка Олександрівська в один з найбільших індустріальних центрів Радянського Союзу — місто Запоріжжя. Вона надавала повсякденну допомогу промисловим та будівельним колективам міста, а потім області, в боротьбі за дострокове виконання сталінських п'ятирічних планів індустріалізації. При активній участі газети було успішно завершено будівництво найбільшої в світі гідростанції імені Леніна та першокласних металургійних заводів Запорізького комбінату.

Будівники Ленінської ДГЕС люблять газету «Червоне Запоріжжя». Але в день ювілею, водночас з поздоровленням редакції, хочеться сказати, що наш численний колектив покладає на обласну газету великі надії і чекає від неї дійової допомоги на своїх сторінках більших, актуальних для будівництва питань з тим, щоб допомогти нам швидше ввести станцію в число діючих. Нехай частіше в сторінках газети звучить голос наших ентузіастів-відбудовників.

У «Червоного Запоріжжя» хороші традиції і великий досвід організації мас на виконання важливіших господарських та політичних завдань. Сподіваємось, що колектив редакції газети збільшить їх в дні грандіозних відбудовчих робіт, що проводяться на березі Дніпра.

Бажаю редакції «Червоного Запоріжжя» нових творчих успіхів.

Ф. Логінов,
заступник міністра електростанцій СРСР,
начальник управління Дніпробуду.

ГАЗЕТА ДОПОМАГАЄ В РОБОТІ

Незмірно зросла мобілізуюча роль «Червоного Запоріжжя» в дні війни, в період грандіозних відбудовчих робіт. Всі вміщувані в ній кореспонденції, статті, фотографії, вся газета з номера в номер служать великій справі мобілізації трудящих на посилення допомоги фронту, справі прискорення відбудови господарства, зруйнованого окупантами.

Для мене газета особливо близька тим, що вона уважно і чітко стежить за роботою очолюваної мною бригади і популяризує наші досягнення в застосуванні луганського методу догляду за паровозом, боротьбі за економію палива, допомагає добиватися нових успіхів.

Семен Дерев'янко,
машиніст комсомольсько-молодіжного [illegible] депо Пологи.

ПРОПАГАНДИСТ ТЕХНІЧНОЇ ДУМКИ

Газета завжди з особливою пошаною ставилась до виступів спеціалістів, зокрема, по сільському господарству. Коли я вислав статтю про виготовлення колектора, працівники редакції з радістю й задоволенням прийняли цей матеріал, викликали фотографа, щоб він зробив фото рисунків колектора для кліше.

Так само радо зустріла редакція мою технічну статтю про реставрацію деталей до комбайнів.

Однак, ще багато треба зробити, особливо в питанні ремонту тракторного парку. Газеті треба [illegible] і освітлювати раціоналізаторські пропозиції інженерів, механіків, трактористів.

Мені здається, що пізніше доцільно зараз помістити на сторінках газети ряд технічних консультацій по ремонту тракторного парку, організації на заводах області реставрації деталей, поставити вимогу перед заводами про виготовлення доброякісних запасних частин для тракторів і добитися, щоб шефство заводів над МТС було дійовим.

В. Гущинов,
головний інженер Приазовського управління [illegible]

Ще активніше співробітничати в газеті

Газету «Червоне Запоріжжя» я вважаю своїм найближчим другом. Я з нею зв'язана протягом двох десятиріч. Своїм я, звичайно, приносила всі свої радощі. Чуйне ставлення журналістів допомагало мені переживати невдачі...

І ось спалахнула війна. Мені довелося на час залишити рідне місто, де пройшло 25 років моєї педагогічної діяльності. В евакуації, далеко від Запоріжжя, я неодноразово перечитувала пожовклі листки—вирізки з газети, що зберігалися в мене.

У мій смутні край перед мною поставало рідне місто таким, яким я його знала до війни, яким полюбила його з дитинства. По цих вирізках з газет я згадувала

«Ту горсть земли, которая родится,
Чтоб видеть в ней приметы всей земли»

і показати втома, легше було переносити життєві незгоди і хвилювання.

Страшні рани, завдані Запоріжжю німецькими погромниками, вразили мене в саме серце. Ще більше я була засмучена, коли дізналася, скільки неповної крові вони пролили.

Після повернення в рідні місця я весну відчула потребу співробітничати в газеті. Протягом недовгого часу я виступила з рядом статтей, в яких висловлювала деякі поради молодим педагогам. І якщо мої поради допомагають [illegible] [illegible] за вашу, то я вважаю [illegible] [illegible].

Р. Петрова,
викладач російської мови та літератури [illegible] середньої школи м. Запоріжжя.

ВОНИ НЕ САМОТНІ

Нарешті прийшов лист. Гвардії старшина Шевченко писав дружині в с. Кам'янку з Східної Пруссії:

«Ти, мабуть, дуже хвилювалась, не одержуючи від мене листів. Але я виконував бойове завдання командування і був у такому перепльоті!.. Два моїх товариші полягли при цьому смертю хоробрих... Але для Батьківщини кожен з нас готовий віддати своє життя».

Олена прочитала до останнього рядка: «Твій коханий Микола» і почала читати лист знову.

Що б не збентежила мовчанка чоловіка! Адже за рік війни першу звістку від нього одержала вона лише на третій місяць після вигнання німців з рідного села. І того ж дня до неї прийшло троє жінок, колгоспні активістки, привезли на своїх підводах корм для худоби, передали Олені пуд борошна, кілограми картоплі, півмішка соняшникового насіння, дали помешкання тепле платтячко для Надійки.

Олена розплакалась. Дуже зворушила її тепла турбота зовсім чужих людей. Як хотілось їй розповісти про це Миколі, побачити його! Нехай би подивився він, як змучили, зістаріли її, 25-річну жінку, ці жахливі роки окупації!.. Нехай подивився б він на сиротливу, жалку Надійку, яку він залишив тоді півмісячною дитиною! Але він потрібний Батьківщині—він б'є німців. І Олена написала чоловікові:

«Про мене і нашу доненьку не турбуйся. Про нас думає вся країна. А ти міцно добий і повертайся переможцем.

—Нехай не затремтить рука нашого воїна, стріляючи в ворога, чорне серце нерозв'язне—так віршували радянські патріоти в колгоспі «Удар по інтервентах», Василівського району. Голова колгоспу, дружина фронтовика, [illegible], вдова Тетяна Бунець, чоловік якої загинув за Батьківщину, бригадира Дзюбенко, Сижко та решта колгоспників звернулись через редакцію газети «Червоне Запоріжжя» до всіх трудящих області організувати допомогу сім'ям фронтовиків, дітям-сиротам, інвалідам Вітчизняної війни.

Сотні тисяч запорізьців розгортали газету і читали цей патріотичний заклик. І він зробив свою справу. В усіх колгоспах було створено спеціальні фонди допомоги сім'ям [illegible], дітям-сиротам, інвалідам Вітчизняної війни.

«Рахунок № 160,—писали [illegible] Куйбишевського району [illegible] благородний рахунок—фонд [illegible] дітям-сиротам. 100 тисяч карбованців—такий перший внесок куйбишевців на цей рахунок».

Листи йдуть в редакцію [illegible] потоком. Колгоспники [illegible], робітники Мелітополя, [illegible] залізниці, рибалки Приазов'я кожний прагне висловити свої почуття, своє бажання допомогти тим, хто віддав [illegible] [illegible] [illegible] неволі.

І у відповідь на всенародну турботу на адресу редакції почали [illegible] листи з [illegible] [illegible] «Ще червонофлотець» Губко [illegible] Василь Силашев, сержант [illegible] років пропрацював тов. [illegible] [illegible] [illegible] «Запоріжсталь» Спалахнула війна, і колишній робітник став мужнім солдатом Червоної армії. Німецькі грабіжники [illegible] його будинок, розграбували все [illegible] Але колектив заводу не залишив фронтовика, видав 10 допомогу [illegible] квартиру. І [illegible] В. Жуля пише:

«Турбота про наші сім'ї [illegible] нових сил, енергії, вмінь на [illegible] бити р[illegible]'я переможцю».

Ось вдова [illegible] дe редакції заходить Вона прийшла вперше і почувала зразу ніяково.—Мені б лист [illegible] передати—каже вона.

Лист коротенький. Але в [illegible] написаних рядках [illegible] стільки теплоти. [illegible] [illegible] [illegible] До неї [illegible] Єлизавети Спиридонівни [illegible] дочка своя загинула на фронті, [illegible] [illegible] «Запоріжсталь», [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] річній [illegible] та 7-річному [illegible] [illegible] [illegible].

Вона закінчила свого листа і [illegible] спасибі партії та [illegible] Сталіну, що виховав таку світлу [illegible] людей і [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Д. Моролінець.

Як я став кореспондентом газети „Червоне Запоріжжя"

Першою дописа в газету «Червоне Запоріжжя» я написав ще 1923 року. З того часу я і став активним робкором «Червоного Запоріжжя». Не перериваю зв'язку з редакцією і до цього часу.

Газета зростила мене, як літератора. Пам'ятаю, коли в 1931 році я написав п'єсу «Радість», газета допомогла, щоб мій твір був прийнятий театром імені М. Заньковецької до постави. Театрові довелось багато попрацювати, аби зробити з п'єси «Радість» хорошу виставу. «Червоне Запоріжжя» підтримало і театр і автора в цьому в роботі. І вже коли п'єса була поставлена на сцені — газета надрукувала [illegible] рецензію—допомогла усунути хиби.

Зараз я свою літературну роботу тісно пов'язав з газетою. Повернувшись з евакуації, я став постійним кореспондентом «Червоного Запоріжжя» і висвітлюю на її сторінках життя заводу «Комунар». Одночасно газета взяла в свої літературній [illegible] [illegible] створила літературне вогнище, в якому я зараз і працюю. Писав п'єсу «Рубка» (на 4 дії 6 картин) та повість «Зрада о п'ятій годині». Свою літературну роботу продовжую. В день 25-річного ювілею щиро дякую газеті «Червоне Запоріжжя» за те, що вона рання моєї літературної нахили, і бажаю її дальшої плодотворної роботи процвітання.

Я. Самс[illegible]

СЛАВНЕ ДВАДЦЯТИП'ЯТИРІЧЧЯ

Л. І. КЛЮЧНИК,
секретар обкому КП(б)У по пропаганді.

Минуло 25 років, як вийшов у світ перший номер газети «Червоне Запоріжжя». Це славна віха багато своєю історією в житті нашої області, району та нашої преси.

Важко переоцінити величезне значення багатогранної агітаційної, пропагандистської і організаторської 25-річної діяльності газети «Червоне Запоріжжя». Пройдений нею шлях є складовою частиною бойової політичної діяльності нашої та обласної партійної організації.

З першого дня свого народження,—а це було в 1920 році, в дні громадянської війни, газета зайняла видне місце в роботі нашої партійної організації Олександрівська, як її бойовий орган, в справі організації трудящих мас на смертельну боротьбу з рештками ворогів робітничого класу. Потім, після громадянської війни, газета розгорнула широку діяльність по організації мас на відбудову зруйнованого війною господарства міста.

Але не була першою сходинкою в роботі газети. Двадцятирічний її бойовий шлях розгортався в початковий період індустріалізації нашої країни. За рішенням партії Леніна—Сталіна, на долю запорізьців припала почесна честь — почати будівництво найбільшої в світі гідроелектростанції імені Леніна і бути в перших рядах за виконання цього величезного будівництва. Організаторська і масово-політична діяльність газети в цей період знайшла своє відбиття в найяскравіших сторінках історії героїчної боротьби робітничого класу за побудову Дніпрогесу. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] на промисловості піднявся на чолі трудящих виросло нове місто. Запоріжжя в числі перших серед робітничого класу виступило за [illegible] [illegible] на чотири роки. Яскраво проявилися творчі [illegible] [illegible] [illegible] ініціативи, змагання, створення світових рекордів, [illegible] [illegible] фактів невиконання [illegible] і [illegible] [illegible] і будівників Дніпровського комбінату рясніли сторінки «Червоного Запоріжжя».

Наслідуючи приклад центрального органу нашої партії «Правда», завжди пропагуючи передовий партійний досвід організацій, газета вже тоді в чисті [illegible] роль центру всієї політично-масової роботи серед трудящих.

З утворенням у 1939 році Запорізької області «Червоне Запоріжжя» вступило в нову смугу свого розвитку, ставши органом обласної партійної організації. В цей період газета ще більше виросла і окріпла, ставши бойовим знаряддям обласної партійної організації та радянських органів в боротьбі за успішне виконання історичних рішень XVIII з'їзду ВКП(б).

Два роки німецько-фашистської окупації території нашої області на певний час обірвали радянське життя. Але, як тільки доблесна Червона Армія вигнала німецьких загарбників з нашої землі, обласна газета на третій же день поновила свою діяльність. Не зважаючи на скромний тираж до 3 тисяч примірників, газету читали всі трудящі області. На [illegible] [illegible] і в [illegible] [illegible] області від німецьких загарбників [illegible] [illegible], прийнято в [illegible] умовах воєнного часу, органи почали [illegible] в читачів свою [illegible] [illegible]. Вона [illegible] в бойовий орган обласного комітету партії, виконавчому обласному Раді депутатів трудящих і [illegible] [illegible] партії. В серпні [illegible] вона [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Вона [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Вибудувавши її заново в офорлення, зростав з кожним днем вплив газети на життя й діяльність трудящих області. Ми бачимо в газеті, як у дзеркалі, яскраве відображення величної відбудовчої діяльності робітників, колгоспників, інтелігенції нашої області. День-у-день газета кличе всіх радянських людей до перетворення в життя історичних лозунгів більшовицької партії. Все частіше і більш глибоко вона популяризує ідеї великого Сталіна, вчення книгу його про Велику Вітчизняну війну.

На наших очах газета виросла в бойову трибуну політичної агітації в нашій області, висвітлюючи на своїх сторінках приклади героїзму радянських воїнів на фронтах Вітчизняної війни. Газета висвітлює відбудову Дніпрогесу ім. Леніна, заводу «Комунар» та інших об'єктів, а також виступи робітників і робітниць радгоспів, відзначення Запорізької області по трудовій подвигу по відбудові господарства і культури, зруйнованих німецькими загарбниками.

День-у-день газета ставить нові першочергові питання відбудови Дніпрогесу імені Леніна, що розгортається, і часто підказує шляхи розв'язання цих питань. Різнобічна творча діяльність, ініціативність і ініціативність робітників, колгоспників і спеціалістів стають, за прикладом газети, здобутком всіх трудящих. Питання соціалістичного змагання, стахановського руху стоять в центрі уваги газети. Завдяки цьому газета багато зробила в мобілізації всіх трудящих на відбудову зруйнованого німецькими загарбниками сільського господарства, транспорту, промисловості і міст, на виконання завдань і вимог минулого сільськогосподарського року і підготовка до нового 1945 року.

Газета відіграла важливу роль у виконанні трудящими Запорізької області своїх клятви, даної в листі товаришеві Сталіну—боротися за високий урожай і виконати всі зобов'язання перед державою.

Повсякденно допомагаючи обкому партії, багато зробила газета у створенні, згуртуванні і поліпшенні роботи первинних партійних організацій.

Всю цю свою роботу обласна газета проводила під знаком згуртування радянських людей навколо більшовицької партії та вождя народів великого Сталіна.

Все для фронту, все для перемоги!—було й залишається головним завданням обласної і низової преси.

* * *

Але ще далеко неповний перелік успіхів за період 25-річної діяльності газети «Червоне Запоріжжя». Завдання полягає не тільки в тому, щоб підсумовувати успіхи в роботі газети, але й в тому, щоб знайти шляхи дальшого поліпшення її роботи. Життя ставить з кожним днем все нові і більш високі вимоги до змісту і культурного оформлення обласної газети. Так, ряд сільськогосподарських районів протягом 2—3 місяців допускає неприпустиме відставання у виконанні першої заповіді перед державою—плану поставки сільськогосподарських продуктів. Газета достатньо не вплинула своєчасно на діяльність партійних, радянських, комсомольських організацій цих районів, щоб вони працювали краще і подолали б своє відставання.

Безперечно, довкола газети виріс великий і зарекомендований актив кореспондентів з середовища робітників, колгоспників. Але цей актив все ще малочисельний, щоб газета могла вичерпати всі джерела і зуміла б більш різнобічно й глибоко висвітлювати питання життя й діяльності нашої області. Ці сотні, а тисячі листів повинні щомісяця надходити до редакції, щоб вона була повним віддзеркаленням [illegible] в широких масах трудящих.

Ряд серйозних недоліків в роботі тієї чи іншої організації був вкритий газетою, але і в цьому треба побажати газеті більш кращого. Сміливіше й більш критикувати всі недоліки і помилки, які є в нашому житті і роботі. Тоді газета повністю виправдає себе, як бойовий орган розгортання критики і самокритики.

Лише в останні тижні на сторінках газети почали висвітлюватися більш систематично питання життя і діяльності партійних і комсомольських організацій. Інформації по нашій області, спеціальні підбірки про відбудову Дніпрогесу, про життя обласного центру Запоріжжя. Необхідно не тільки закріпити, але й умножити в дальшому ці починання.

Святий обов'язок обласної газети — здійснювати далі на розвиток районної і низової преси, систематично давати огляди, надавати практичну допомогу на місцях в роботі районних і стінних газет. Що по цьому зроблено лише перші кроки. Треба побажати газеті використати весь свій досвід і силу впливу для поліпшення низової преси, в підготовці та перепідготовці її кадрів.

Найважливіше усунення цих і ряду інших серйозних недоліків, відзначених недавно в розгорнутій постанові бюро обкому партії на звітну доповідь редакції газети «Червоне Запоріжжя», є найважливішим завданням нашої газети.

Успіхи в дальшій роботі обласної, районних і стінних газет в значній мірі залежатимуть від уваги до цієї важливої ділянки партійної роботи всіх наших партійних і радянських органів. Одним з позитивних прикладів неухильної турботи, систематичного керівництва райкому комітету партії своєю районною газетою є Василівський райком КП(б)У і його секретар тов. Звєчєнков. Цей райком партії за минулий рік не раз обговорював на своєму засіданні звіт редактора районної газети, а також розглядав і затверджує місячні плани районної газети. Секретар райкому систематично цікавиться змістом наступного номера газети. В процесі всієї цієї роботи райком партії і його секретар дають поради і часто підказують конкретні, дуже важливі і цінні починання в роботі газети. От чому газета «Ленінець» різко відрізняється від багатьох інших районних газет більш високим ідейним рівнем, культурним оформленням.

На жаль, є й інші приклади: районна газета варилася у власному соку і через це не відповідає завданням, поставленим перед нею. Так, [illegible] [illegible] Нижньосірогозька районна газета «Соціалістичний степ» беззмістовна і нецікава для читача. Це сталося тому, що Якимівський райком партії та його секретар тов. Ігнатов фактично не цікавляться діяльністю районної газети, а редактор малодосвідчений і не одержує практичної допомоги від райкому партії.

Зовсім замало виявляють уваги до газети «Червоне Запоріжжя» і не беруть в ній участі працівники Запорізького міського комітету партії, хоч, що вона є органом не тільки обкому, але й міського комітету партії. За їх прикладом йде багато працівників міських районних комітетів партії. Треба думати, що райкоми та міськкоми партії в найближчий час змінять своє ставлення до газет і зроблять все для того, щоб виконати рішення про поліпшення свого керівництва більшовицькою пресою.

* * *

Палко вітаючи обласну газету «Червоне Запоріжжя» з її 25-річчям, бажаємо її найплодотворнішої і успішнішої роботи в справі ліквідації наслідків німецько-фашистських загарбників, відбудови господарства, зруйнованого німецькими варварами, нових народногосподарських завдань, які стоять перед нашою областю, [illegible] зміцнення і поліпшення роботи районних, радянських, [illegible] та інших громадських організацій, ліквідації всіх решток трудящих [illegible] допомогу доблесній Червоній Армії, і ще більша згуртування трудящих Запорізької області навколо більшовицької партії, ленінсько-сталінського ЦК ВКП(б) і вождя народів Сталіна.

[Б]ІЛЬШОВИЦЬКА ПРЕСА—КОЛЕКТИВНИЙ ПРОПАГАНДИСТ, АГІТАТОР І ОРГАНІЗАТОР

В ДНІ ВІЙНИ

—Увага! Говорить Москва, говорить Москва...

[illegible] дні, що нетерпляче чекали цього голосу, наготові завмирали. Кожне слово [illegible] на місці, боячись несподівано шарудінням завадити собі та сусідам.

А диктор продовжував:

... на Шауляйському та Ново-Руському напрямі противник, що вдерся врання в нашу територію, у другій половині дня контратаками наших військ був розбитий і відкинутий за держкордон; при цьому на Шауляйському напрямі нашими артполками знищено до 300 танків противника.

Диктор затих. Минула ще хвилина—дві, і ось людська маса ожила, заруїлася, тут і там зав'язалися розмови. [illegible] бачив, як один робітник, що спізнився до початку радіопередачі, з гарячою участю розпитував.

— Ну, як там наші? Наших не держать? Якою?

І коли йому розповіли подробиці, він, уходячи, скільки було чути, повторював:

—Так і треба, так і треба паліти. По рилу його проклятого, по [illegible]...

Повсюди відчувалася тривога за честь Червоної Армії, за долю Батьківщини, сім'ї і щастя. Біля газетних кіосків подовгу простоювали сотні людей в чеканні газет та свіжих офіціальних повідомлень. В редакції раз-у-раз чулися телефонні дзвінки, не припинялися розпитування:—А що передали сьогодні?—Скажіть, а що говориться в сьогоднішньому зведенні?—А чи скоро надійдуть до продажу нові книжки?—А де їх що можна дістати? і т. д., і т. ін.

Ніколи ще так гостро не відчувалася потреба найширших мас в газеті, як в дні війни. Її жадання в обізнаності, до розуміння через газету своєї ролі в подіях, свого обов'язку перед Батьківщиною.

Потім до редакції потекли сотні й тисячі заяв від трудящих різних віків і професій, комуністів та комсомольців, юнаків та дівчат.

— Ми хочемо на фронт! Своїми руками будемо душити німецьких розбійників,—писали добровольці в цих заявах.

На заводах і в установах відбувалися мітинги, учасники яких поголовно записувалися в народне ополчення. За почином газети, трудящі міста й області вносили до фонду оборони на мільйони карбованців облігацій, [illegible] цінностей. Газета була рупором могутнього гніву народу, що піднімався на ворога, вона була вихователем і виразником його жертовного духу, його патріотичних прагнень і думок.

...Місто заривається в землю, все ближче стає гомін війни. На вулицях з'являються військові, вони йдуть і йдуть нескінченними потоками.

В ці тривожні для Запоріжжя, та й не тільки для Запоріжжя, дні газета інформує населення про становище на фронтах, вона виховує і розвиває дух дисципліни та витримки серед населення, кличе рухові [illegible], підвищенню бойовитості робітничих батальйонів.

В критичний момент, коли місто стало мішенню ворожого артилерійського обстрілу, редакція переїхала до Мелітополя. До 20 вересня газета продовжувала видаватися і звідси експедирувалася по районах області.

3 жовтня 1941 року в Пологах «Червоне Запоріжжя» видавце припинило свій вихід, свій славний бойовий шлях...

* * *

Гість жовтень 1943 року. Зверху Палаців, зруйнованих і спалених вщент. В одному з уцілілих будинків знайшла притулок редакція обласної газети. Вона представляла вельми убоге приміщення. Немає ще ні столів, ні пер, ні навіть вікон, а газету вже читають. До неї вже потягнулися тисячі листів з фронту, з Уралу, з Омська та з щойно звільненого Запоріжжя. Ось безадресатний лист з берегів Тихого океану: «Я два роки не мав вісточки про місто, напишіть хоч коротко, в якому воно стані, як завод, Дніпрогес?» — просить у своєму листі моряк-фронтовик Шевченко. «Дуже прошу, вишліть мені хоч один номер «Червоного Запоріжжя», хочу почитати, як живуть мої земляки-запоріжці»,—звертався червоноармієць т. Селівестров.

Їх багато, таких листів, в яких звучить голос людей, що сумують за рідним містом, і які, коли передаються, висловлюють ці глибокі думки, в рідна газета.

«Я радий, що маю частку сили, яка несе нашому народові щастя, життя»,—писав до редакції льотчик Павло Остапенко.—Воно, це щастя, буде глибоким, як море, розлоге і тепле, як сонце, широке, як запорізькі степи».

І це щастя вже відчувалося.

На відновлену фронтом, на відбудову зруйнованих ворогом підприємств, колгоспів, радгоспів, МТС, установ та шкіл піднімалась велика сила, і газета була поштовхом та організатором цієї сили.

—[illegible] тисяч пудів хліба продали державі трудівники області, прочитавши «Червоне Запоріжжя», і сільські передовиків пристрасно закликали йти за їх прикладом. Більше ... мільйонів пудів хліба продали тоді запорізькі колгоспники краю і фронтові з особистих запасів, прихованих від німців.

12 січня 1944 року редакція переїхала до Запоріжжя. До цього ж часу з тилових районів і, частково, з армії повернувся ряд колишніх працівників газети. Поступово вбрав формат газети, майже вдесятеро збільшився її тираж, а вона [illegible] авторів та кореспондентів.

В газетній роботі [illegible] відвести будь-які помилки, бо вона не має жодного визначеного місця. навести [illegible] (бо [illegible]) [illegible], не вагаючись, скажу, що мільйони пудів вирощеного та здачого державі колгоспниками нашої області хліба, і в експериментальних агатах збудованих цьох доброві шіскі і в жадних двадцятих заводських трубах, і в пошаховій відбудовних робіт на Дніпробуді.

Працівники газети знають, які високі вимоги до партійної преси в умовах війни і вони невтомно вдосконалюють свою газету, працюють над тим, щоб зробити її більш культурною і гострою, виразником обміну досвідом партійних організацій і її величезної роботи по відновленню зруйнованих загарбниками німецьких окупантів.

М. Мочалоненко

ОРГАНІЗУЮЧА СИЛА

В день двадцятип'ятирічча редакції «Червоне Запоріжжя» хочеться згадати і розповісти про ту велику допомогу, яку подавала нам газета в роботі.

До війни я працював плавильщиком на заводі «Запоріжсталь». Пам'ятаю, моя стахановська бригада перша освоїла виплавку високоякісного феросплаву—це було великою подією у моєму трудовому житті. Ще радісніше стало, коли я прочитав про це в газеті. Досвід моєї бригади став здобутком всього колективу. Своїм виступом газета буквально окриляла мене, хотілося працювати ще краще, ще напористіше. З того часу я став активним кореспондентом газети «Червоне Запоріжжя».

Зв'язок з редакцією у мене ставав міцнішим. Своєю оперативністю, відповідністю газета допомагала найшвидшому впровадженню стахановських методів, направляла нас в роботі. Багато дописів газета [illegible] мені в моєму рості. Із стахановців-робітників, [illegible] я виріс в передового працівника. Часто на сторінках газети з'являлися мої статті, в яких я передавав свій виробничий досвід. Кожна така стаття, яка розповідала про життя робітників нашого заводу, про роботу стахановців, обговорювалась в робітничому колективі. Популяризація кращих людей набирала широкого розмаху стахановського руху на заводі.

Окупація Запоріжжя перервала на деякий час зв'язок заводу з газетою.

Але 14 жовтня 1943 року знову над містом замайорів червоний прапор перемоги. З перших же днів відновила свою роботу і обласна газета. З пристрасною силою пролунав її голос, закликаючи запоріжців на найшвидше відновлення слави рідного міста.

Знову, як і раніше, завод відчуває допомогу редакції у повсякденній роботі. Ні одного доброго почину, ні одного заходу або стахановського рекорду не пропускає газета. Оперативністю і діловістю своїх матеріалів вона багато допомагає нам в роботі.

Для колективу заводу «Запоріжсталь» вона є великою організуючою силою. Кожен член нашого колективу читає й любить свою обласну газету.

В день двадцятип'ятирічного ювілею хочеться побажати газеті «Червоне Запоріжжя», щоб і надалі сильним друкованим словом вона допомагала нашому колективові швидше відбудувати Запорізький металургійний завод—гордість сталінських п'ятирічок.

Ф. А. Завода,

парторг ЦК ВКП(б) заводу «Запоріжсталь», депутат Верховної Ради СРСР.

ЕПІЗОДИ ЖИТТЯ

„[illegible]"

Це було [illegible] осіннього року. [illegible] [illegible] [illegible]. Не раз [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Його [illegible] [illegible] про те, що йому уже нікуди [illegible].

—Панове, скільки [illegible], [illegible] [illegible],—закричали в черзі.

Але [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] стала за тими, хто чекав свої друкованих.

Коли перші газети з'явилися в руках [illegible], її тут же [illegible] і голосно зачитували вголос.

—Фарбою пахне,—чулися голоси.

[illegible], що фарбою, а не потом, [illegible] [illegible], [illegible] в саму гущу тих, що стояли.

— Ну, а як звичайно, [illegible] газета?—запитав він.

—Біленька.

—А що саме найбільше [illegible]?

—Те [illegible], що її [illegible] [illegible]. Тут і почитать і [illegible]. [illegible], бачиш, газета без фото і заголовків, ніби [illegible], як людина без очей.

[illegible] в такий час [illegible] у присутності [illegible] в [illegible], ми купували газету, пішли.

—Дивись!—[illegible] йому вслід.

Нікому і на думку не спало: той, кого називали «дідом»—[illegible], [illegible], він у свій час був найстаршим [illegible]—червоним [illegible]. Саме він з друзями після [illegible] ночі, до [illegible] [illegible] двох [illegible]—журналістів і [illegible] була народжена нова газета.

Дома дружина серйозно запитала:

—Це ти так на одну годину вийшов?

— Та це вже така справа, вийдеш в редакцію на хвилину, пробудеш годину, а вийдеш на годину—для цілу добу.

Декілька годин тривожного [illegible]. Ні сил він бачив свою газету в усіх [illegible] і [illegible] [illegible]...

На редакційній нараді [illegible] думками читачів.

— Знайте, коли в газеті немає кліше, то люди вважають, що слава не тільки тим, але й ті, хто її робить.

* * *

Нервово редакційне колесо крутиться безупинно. І вимоги щодо частини не працівників редакції зводяться, як то кажуть, робота тиждень обо-[illegible] на хвилину. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] і [illegible]. Її будні і свята. Неповно, чим більше свято, тим гарячіше життя в газетярів. Газету не можна затримати, або відкласти на наступний день, як не можна затримати і відкласти календаря сьогоднішнього дня. Газета повинна тоді і розповісти про те, що був славний вчорашній день, яким повинно бути завтра. Проте...

— Як? Мартенівський цех.

— Ну да. З- проектом [illegible]?

— Якою [illegible]?

Виявляється, серед будівників-мартенівців поширилась чутка—[illegible] [illegible] проект будівництва мартенівського цеху, [illegible], [illegible].

Другого дня—організовані газетою загальні збори робітників. Доповідає [illegible] представник управління будівництва. На стінах барака плакати, проспекти. Йдеться про те, правильно чи неправильно будують мартенівський цех.

Загальна думка: правильно!

Другого після зборів дня—виробіток 290 процентів. Не небувалий рекорд. Редакція переконана. [illegible], хто виробив більше норми, пройшла оголошено. Редакція усім сказала: [illegible] [illegible], хто розповсюджував провокаційні чутки про неправильне будівництво цеху, викритий і покараний. Це був один із працівників планового відділу...

...На гребелі, аглофабриці, феросплавів працювали шефи редакції.

Пройшло багато років. Кілька місяців тому я побачив гребелю. Зруйновану, [illegible] [illegible]. Вертаю: хотілось плакати, і кажуть, харчувати тих, хто зруйнував, повішати, [illegible] [illegible] багатотисячі, мертвої і [illegible] роботи десятків тисяч людей.

Ми відбудуємо Запоріжсталь. Знову [illegible] [illegible] на [illegible]. Знову тисячі [illegible] в усьому світу [illegible] [illegible] сила [illegible] на чуже більшовицької волі, [illegible] [illegible] рідного, чужо [illegible] і [illegible] душею. Діставлю [illegible]. [illegible] [illegible] радянську. Навіть [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. А будувала його весь народ, вся країна.

„Хай і газета робить своє"

[illegible] журналіста [illegible] від [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], але його робила газета.

В перші дні війни більшість працівників редакції [illegible] [illegible] на фронт. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] на фронт. [illegible] [illegible]. Не [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], яка [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] «Червоного Запоріжжя» [illegible], [illegible] [illegible] до Запоріжжя.

[illegible] газету в руки, [illegible] в ній [illegible] [illegible] життя [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Про одну такий [illegible] [illegible] [illegible] в [illegible] [illegible].

Це було [illegible] з останнього номера «Червоного Запоріжжя» за жовтень 1941 року. В [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Журналіст, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] в Запоріжжя, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] газети через Донбас, [illegible] Дон і Терек, потім на Таганьї. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] і журналісти [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

І через два роки, через всі [illegible] війни, він повернувся туди, де був [illegible] від життя—в Запоріжжя. Тут [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] номер газети «Червоне Запоріжжя», яку її багатотисячні читачі [illegible] [illegible] і зустріли, як найкращого друга.

Я [illegible] в [illegible] [illegible] [illegible]. Хіба не [illegible] те, що [illegible] номер відновленої газети [illegible], [illegible] в [illegible] Верховного Головнокомандуючого про звільнення міста Запоріжжя від німецьких загарбників!

Це було [illegible] [illegible] [illegible]. Про яких читачі [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], не [illegible] [illegible]. Два старі газетярі, що [illegible] за [illegible] Червоної Армії [illegible] на рідну землю, були [illegible] [illegible]. [illegible] з [illegible] робітничі [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible], і [illegible] [illegible]. Газета [illegible].

І сьогодні, коли нашій газеті двадцять п'ять років, радісно бачити, як люди, які працюють в ній, не [illegible] її на [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] так, [illegible] і її тільки до двадцять п'ять років. То [illegible] і не [illegible] [illegible]. Адже журналіст, що за [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] в [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] то з [illegible], [illegible], то з [illegible], [illegible], про яких він [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible] [illegible].

В. Горшковський.

Юр. ДОЛЬД.

У БОРОТЬБІ ЗА ДНІПРОГЕС

Олексій Максимович Горький колись подав блискучу думку: написати історію окремих заводів. Цю думку ми підхопили. Почали складати історії окремих міст, сіл, з'явилися книжки. Із з великою прихильністю зустріла радянська громадськість. Очевидно було, що пропозиція Олексія Максимовича відбивала бажання широкого радянського читача—мати книжки, в яких би були зафіксовані прекрасні діла героїв перших сталінських п'ятирічок.

На жаль, пропозицію Олексія Максимовича на Дніпрогесі здійснити не вдалося. Немає у нас книжки, яку в повній мірі можна було б назвати історією великого будівництва на Дніпрі. Є окремі книжки і книжечки про Дніпрогес, є повні збірки нарисів про окремі епізоди на будівництві, є збірки таких нарисів. Але історії будівництва, історії грунтовної, солідної не маємо, вона не написана. Звісно, вона буде колись створена. І неминуче першоджерелами її стануть сторінки центральних і місцевих газет, які щоденно відводили чимало місця подіям вчорашнього дня на Дніпробуді. Серед цих першоджерел історії великого будівництва на Дніпрі одне з найважливіших місць, [illegible] не саме важливе, займе «Червоне Запоріжжя».

На будівництві Дніпрогесу працювало багато редакцій газет. Крім щоденної газети самого будівництва (а іноді вона виходила й двічі на день), тут систематично працювали виїзні редакції газет «Правда», «Известия», «Комуніст», «Пролетарій», «Робітнича газета пролетар», «Комсомолець України». Часом—це було в розпалі будівництва—тут працювало зразу п'ять—шість виїзних редакцій. Вони робили дуже важливу і велику корисну роботу, але працювали все ж несистематично—час від часу. «Червоне Запоріжжя» працювало тут постійно, систематично, з дня на день висвітлюючи хід будівництва.

Ми не збираємося викладати більш-менш стрункої історії роботи газети «Червоне Запоріжжя» на Дніпробуді—це з [illegible] нам не по силі. Хочемо пригадати лише окремі факти, випадки, які характеризують цю роботу.

* * *

Якось сталося так, що водночас на будівництві працювали 4 виїзні редакції. На нараді в парткомі будівництва було розподілено, яка редакція, на якій із ділянок провадитиме роботу. На долю «Червоного Запоріжжя» припала честь обслуговувати будівництво ремонтного заводу. Першочерговість його була для всіх очевидна. Від вчасного закінчення будівництва ремонтного заводу залежали темпи роботи на всіх найважливіших ділянках Дніпробуду. І саме тут справа стояла погано. Навіть дуже погано. Невистачало каменярів. А ті, які були, не виконували норм. Для допомоги на ремонтний було перекинуто з мартенівського цеху одну з кращих бригад каменярів—бригаду Молчанова. Молчанівці першого ж дня поставили свою бригаду на ділі працювали на ремонтному. Здається, Яковлева. Ті виклику не прийняли. «Червоне Запоріжжя» скликає збори обох бригад. Молчанівці повторюють виклик. Яковлевці відмовляються.

—Не будемо змагатися,—спокійно говорить бригадир Яковлев.

На нараді в редакції було вирішено щодня все ж висвітлювати роботу обох бригад. Тільки в газету давати не наслідків денної роботи бригад в цілому, а кожного робітника окремо. Робимо так день, два, п'ять. За кілька днів виявляється — у яковлевців погано ніхто не [illegible] [illegible] гано підносять цеглу до місця кладки. Починаємо писати про це. Викладаємо: підносять цеглу батько і три сини... Батько, керуючись своїм планом, свою роботу передав на синів, а сам більшу частину дня байдикує.

Якось, після роботи, до редакції, що містилася в дощаному сарайчику (в будові), заходять два робітники з бригади Яковлева.

— Ідіть до нас. — лаконічно запрошують вони двох працівників виїзної редакції.

[illegible] бригада Яковлева зібралась. [illegible] були бурхливі. Більша частина бригади вирушила на [illegible]. [illegible] виступ одного старика.

— Та вам вигідна неуча! Усю бригаду будимо,—кричав він на того батька, що перекладав роботу на синів.

Вирішили перерахувати сили. Але виклик у молчанівців прийняти було вже не приходило.

Робота пішла краще.

А згодом за два всі бригади урочисто прийшли до редакції. Принесли виклик [illegible]. Показники вистачити нині, ніж був там. Молчанівці виклик прийняли...

...Після закінчення будівництва ремонтного, до мартенівського цеху, де працювала тоді редакція, з'являлась бригада Яковлева в цілому.

— Пийте! Не ви нас розсердили. А тепер ми у всіх газетах вивісили,—посміхались яковлевці.

Довелось пити знову.

На будівництві мартенівського цеху справа була складніша. Робота йшла нормально, і раптом виробіток різко впав. День, два. На третій—скликають робкором.

— В чому річ?

— А ми не знаємо, що ми будуємо.

ЦИФРИ І ФАКТИ

Перший камінь закладений в фундамент відродженого заводу... Перший вилив металу... Перша деревце посаджене в сталюванні [illegible] [illegible] [illegible]... Ці дати пам'ятні кожному запоріжцю.

Така пам'ятна дата є і у працівників газети „Червоне Запоріжжя"—це день, коли, вперше [illegible] повернувшись в рідне місто, [illegible] [illegible] першого листа до редакції.

☐ У січні листів було тільки 10. Адже колишні [illegible] газети або [illegible] [illegible] [illegible], або працювали біля [illegible] у [illegible] областях Радянського Союзу, куди були евакуйовані наші підприємства. Повернулися [illegible] [illegible] [illegible].

☐ У грудні 1944 року газета одержала вже 391 лист.

☐ Всього за рік до редакції надійшло близько 2.600 листів. [illegible] стахановці, [illegible], [illegible] і т. п. [illegible] колишню славу Запоріжжя, в тому ж [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

☐ 394 листи одержала редакція від воїнів наших [illegible] [illegible] [illegible] Союзу, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] в [illegible] [illegible].

☐ За 1944 рік газета надрукувала 1.787 кореспонденцій наших [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] господарське, політичне і культурне життя області, [illegible] [illegible] про недоліки, передовий [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

☐ 231 лист редакція [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] з них [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. По всіх [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ЦИФРИ І ФАКТИ

☐ Про роботу і створено [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] газети [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]—[illegible] [illegible]. За рік [illegible] біля 800 [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

☐ Редакцією проведено [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] Верховної Ради СРСР від [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. У [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

☐ На [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і [illegible]. Так, в Ново-Миколаївському і Запорізькому [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. На заводі ім. Баранова—[illegible] Сталінського району.

☐ [illegible] до 200 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] в 450.000 [illegible].

Члени стахановської бригади заводу „Комунар". Комсомольці тт. Любивий С., Горлов С., Гаврилов Л., Кравець-Мінський А. та Горбанько І. читають свіжий номер газети „Червоне Запоріжжя". Фото М. Колесюка.

Газета й дійовість

Славні й відповідальні завдання постали перед газетою «Червоне Запоріжжя» в перших же днів визволення області від німецько-фашистських загарбників. Ліквідація наслідків ворожої окупації вимагала величезніших зусиль всіх трудящих, суворої дисципліни, вмілого використання всіх наших ресурсів, економії та маневровості, винахідливості й ініціативи. Наша газета в здійсненні цих завдань повинна була якнайкраще виконати своє покликання—організатора, пропагандиста і агітатора, підхоплювати і робити загальним набутком кожний вияв цінної ініціативи, підтримувати і розповсюджувати досвід передовиків відбудови. Разом з цим гостро критикувати все негідне, жорстоко боротися з усім, що заважає і гальмує відбудову. Поряд позитивного досвіду, ділова більшовицька критика повинна була зайняти [illegible]. І газета наполегливо, день-у-день провадила боротьбу за дійовість своїх виступів.

Багато прикладів можна навести про те, як газета допомагала нашим партійним і радянським органам боротися з безгосподарністю, бюрократизмом, бездушністю, тяганиною, забараканням, спекуляцією, зловживаннями, тощо, мобілізувала проти всіх антидержавних вчинків громадську думку.

Ось кілька таких прикладів.

До редакції надійшли сигнали про те, що комірник Осипенківського ГУТАП'у Лесівець, зловживаючи своїм службовим становищем, займався спекуляцією гостродефіцитними запасними частинами. Перевіривши вказані факти, газета виступила з матеріалом «Прибуткова стаття» і поставила вимогу перед керівниками обласної контори «Автотракторозбуту» негайного втручання в шахрайські дії Лесівця.

Факти зловживання стверджувались. Лесівець з роботи був знятий і притягнутий до кримінальної відповідальності.

В статті під заголовком «Бюрократи в адресному бюро» автор повідомляв про формальне, бюрократичне ставлення працівників Запорізького адресного бюро до листів і запитів трудящих. Факти стверджувались. Наказом по Управлінню ПВБС на начальника адресного бюро Величкову та інспектора Іванова було накладено дисциплінарне стягнення. Стаття була обговорена на зборах співробітників адресного бюро; тут же був накреслений ряд практичних міроприємств, спрямованих на поліпшення роботи адресного бюро та паспортних столів.

Різноманітний характер прохань і скарг, що з ними звертаються до редакції трудящі Запоріжжя. Пишуть інваліди Вітчизняної війни, дружини фронтовиків, стахановці колгоспів і заводів, вчителі, лікарі. Всі вони наші радянські люди, що вважають за свій обов'язок боротися за суворе додержання радянських законів, викривати пройдисвітів і шахраїв, які випадково пролізли в радянські заводи і чинять там беззаконня і свавілля, попирають права радянських громадян, записані в Сталінській Конституції. Ці справді радянські люди є бойовими помічниками газети.

Але треба сказати, що колектив газети зробив далеко не все, щоб залучити до участі в роботі газети ще більшу кількість трудящих, не провадить повсякденної виховної роботи серед робсількорів. Це є великою вадою газети.

Оглядаючись на пройдений шлях, підбиваючи підсумки своєї двадцятип'ятирічної роботи, колектив газети зважить на побажання і вимоги своїх читачів і докладе всіх зусиль до того, щоб зробити свою газету ще більш гострою, дійовою.

Р. Зінчик.

„МОЇ ДУМКИ З ВАМИ"

Велика Вітчизняна війна поставила перед газетою бойові завдання—показувати героїчну боротьбу та успіхи Червоної Армії, зростання її могутності, її вміння перемагати, розкривати самовіддану працю трудящих нашої області щодо відбудування зруйнованого господарства німецькими загарбниками.

Особливе місце в нашій газеті посідає бойова співдружність тилу з фронтом. Безперервним потоком продовжують надходити до редакції листи бійців та офіцерів Червоної Армії, в яких вони розповідають, як б'ються на фронтах Вітчизняної війни, виконуючи наказ Великого Маршала Перемоги товариша Сталіна. З сторінок нашої газети в далеких куточках фронту захисники Батьківщини дізнаються про трудові подвиги своїх земляків, про безприкладний героїзм, який проявляють трудівники тилу.

Бійці та офіцери тепло і любовно висловлюються про їхні трудові подвиги.

— З великою радістю я прочитав сьогодні в газеті про вручення перехідного Червоного Прапора Державного Комітету Оборони колективові Дніпробуду за успішну роботу по відбудові нашої рідної електростанції імені Леніна...—пише нам гвардії сержант Є. Заполовий, колишній бригадир теслярів на Дніпробуді.

— Ваші статті, надруковані в річницю визволення міста, я читав з великою зацікавленістю. З хвилюванням згадав коли я працював бригадиром комсомольської бригади на будівництві доменної комсомольської печі № 4 «Запоріжсталі»... Мої думки з вами... Шлю вам наш фронтовий привіт і кращі побажання, — пише в своєму листі тричі нагороджений червонофлотець Т. Кузіченко.

Ці численні листи несуть трудівникам тилу надію і віру в близький день перемоги, множать їх сили фронтовиків тилу.

Трудящі нашої області, як і вся наша країна, під керівництвом Великого Сталіна, йдуть назустріч новим успіхам, піднімуться до нових сяючих вершин могутності, слави та щастя.

На вулицях Будапешта

День і ніч наші війська ведуть бої по ліквідації оточеного в Будапешті угруповання противника.

Позаду радянських підрозділів залишились численні інженерні споруди, складна система укріплень. На танконебезпечних напрямах німці та угорці вирили протитанкові рови, розставили залізобетонні й дерев'яні надолби. На дорогах і вулицях поставлені рейкові їжаки. Квартали перетворені на вузли опору, кутні кам'яні будови—в доти з польовими гарматами, мінометними установками, кулеметами. Вулиці і завулки всіяні в багатьох місцях ходами сполучення, обплетені дротяними загородами. Підступи до окремих кварталів перегороджені мінними полями.

Німецько-угорський гарнізон міста мав намір відсидітися за численними лініями своїх укріплень поки німецьке командування ззовні не прорве кільце оточення і не з'єднається з ним. Але з кожним днем частини Червоної Армії не тільки поширювали зовнішню лінію кільця оточення, а й, відкидаючи німецько-угорські частини на десятки кілометрів від Будапешта, але й звужували внутрішню лінію цього кільця.

Наступаючі радянські війська, що накопичили за роки Вітчизняної війни досвід подолання ворожих рубежів, крок за кроком ламають оборону ворога.

В бойових порядках наших піхотинців йдуть артилеристи, які беруть найбезпосереднішу участь у вуличних боях і вогнем своїх гармат, висунутих на відкриті позиції, прямою наводкою розбивають вузли опору ворога. Артилеристи ж разом з бронебійниками, гранатометниками та іншими бійцями відбивають багаторазові спроби піхоти противника, підтримані танками та самохідними установками, вирватися з оточеного міста.

Наші мінометники знищують скупчення ворожої піхоти. Штурмові групи стрільців, автоматників, кулеметників і саперів вибивають ворога з опорних пунктів, займають будинок за будинком, квартал за кварталом.

Вуличні бої в Будапешті багаті на факти військової майстерності наших підрозділів, що наступають, прикладами справжньої, неперевершеної хоробрості офіцерів, сержантів, рядових.

Вже смерком червоноармійці офіцера Лебедєва зав'язали бій за оволодіння одним кварталом. Оборона противника на цій ділянці була дуже сильною. Більше 30 кулеметів було розставлено в оточуючих будинках. Сутичка розпалювалась все сильніше. Гітлерівці відчайдушно опирались. У цей час у повітрі почали з'являтися наші бойові пікіруючі бомбардувальники. Знизившись, вони взяли участь у штурмі ворожих позицій. Пролунали перші вибухи. Виникли пожежі. Будинок за будинком займали червоноармійці і незабаром визволили від гітлерівців весь квартал.

За минулу добу радянські війська зайняли в Будапешті ще 167 кварталів.

Майор Д. Лобанов.

Район Будапешта, 3 січня.
(Спецкор ТАРС)

Воєнні дії в Західній Європі

ЛОНДОН, 3 січня. (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться:

В районі Арденнського виступу війська союзників добилися деяких успіхів і відбили ряд ворожих контратак. На північному фланзі, в секторі Сет Юбер Вегтона, союзники, не зважаючи на досить сильний опір противника, зайняли Жерімон та Мані. На північний схід від Бастоні союзники досягли залізничної станції, розташованої за 3 милі від міста. Інші частини зайняли Мажерв і знаходяться біля околиць Мішамп. В районах Нефф та Марзона тривали запеклі бої.

В Саарській долині активність ворога зросла. На південний схід від Саарлаутерна та поблизу Нейнкірхена відбито дві ворожих контратаки. Союзні частини очистили район на південний схід від Саргемінда між Габліревом і Вальдбронненом від невдалої спроби ворога переправитися через ріку Бліс.

На південний схід від Бітша ворог протягом двох днів при підтримці танків, спочатку вистояв атаки союзників, а потім відступив. Потім значні атаки ворога було або уповільнено або припинено.

Ворог продовжує [illegible] в горах Нижніх Вогез, [illegible] частина довгої лінії. В [illegible] намагався проникнути [illegible] союзників на лінії прорвав [illegible] 5 миль, північніше [illegible]. На схід від цього пункту [illegible] в околицях Берга (поблизу Рейну) велися активні дії патрулів.

На захід від Рейну в районі [illegible] ворожого опору, дещо на [illegible] було вирвано спокійно.

Понад 1.000 важких бомбардувальників у супроводі 650 винищувачів [illegible] на сутичках ворожих [illegible] залізничні об'єкти противника в Західній Німеччині.

Досить велике з'єднання важких бомбардувальників зробило вночі [illegible] наліт на німецький промисловий [illegible] центр Нюрнберг і на [illegible] Людвігсгафен. Бомбардування [illegible] також Берлін.

ЛОНДОН, 4 січня. (ТАРС). У [illegible] штабу збройних сил [illegible] середземноморському театрі [illegible] говориться, що на фронті в Італії [illegible] змін не сталося.

Становище в Греції

ЛОНДОН, 3 січня. (ТАРС). Агентство Рейтер передає, що грецький регент архієпископ Дамаскінос просив генерала Пластераса посісти пост прем'єр-міністра та сформувати новий грецький уряд. Генерал Пластерас цю пропозицію прийняв.

ЛОНДОН, 4 січня. (ТАРС). Як повідомляє штаб збройних сил союзників на середземноморському театрі воєнних дій, в Греції продовжувалися операції по очищенню від партизанів центральної частини Афін. Взято велике число полонених. В Піреї англійські війська зайняли новий сектор на північ від шляху Пірей—Афіни. Загони грецької національної гвардії допомагають англійським частинам закріплятися в районах, очищених від партизанських снайперів.

Наліт американських бомбардувальників на Японію

ВАШИНГТОН, 3 січня. (ТАРС). Військове міністерство США повідомило, що американські великі „Літаючі фортеці", що базуються на острів Сайпан, зробили наліт на японські промислові об'єкти на острові Хонсю (Японія).

ТОКІО, 3 січня. (ТАРС). Японська імператорська ставка оголосила, що сьогодні близько 90 американських бомбардувальників „Б-29", що базуються на Маріанських островах, з'явилися над Нагоєю, околицями Осака та Хамамацу. В Осака та Хамамацу скинутими запалювальними бомбами завдано легкої шкоди.

Турецько-японські відносини

АНКАРА, 3 січня. (ТАРС). Як передає анкарське радіо, сьогодні на засіданні Меджлісу міністр закордонних справ Хасан Сака заявив про те, що уряд США з погодження англійського уряду зробив пропозицію Туреччині про припинення всіх дипломатичних та економічних відносин з Японією. В зв'язку з цим Хасан Сака вніс пропозицію ухвалити таке рішення:

Меджліс ухвалив припинити, починаючи з вечора 6 січня 1945 року, дипломатичні та економічні відносини між Туреччиною та Японією.

Бої в Югославії

БЕЛГРАД, 4 січня. (ТАРС). У повідомленні верховного штабу Народно-визвольної армії Югославії говориться, що в Східній Боснії війська звільнили ряд [illegible] з Бієліни та Брчко. Тривають бої в долині ріки Лім. Особливо впертi бої точаться в долині Босни. Несподіваною нічною атакою югославські частини примусили перезовні німецькі колони до поспішного відступу. В долині ріки Уни югославськими частинами звільнені Двор та Добро Село.

У Хорватії після запеклих боїв югославські частини зайняли Вологанату, Пурачич та ряд інших населених пунктів.

Тривають бої в Славонії.

Урочистий вечір у Парижі на честь радянської профспілкової делегації

ПАРИЖ, 3 січня. (ТАРС). Агентство Франс Пресс передає, що вчора ввечері Загальна Конфедерація Праці влаштувала в театрі опери урочистий вечір на честь радянської профспілкової делегації. Були присутні посол СРСР А. Є. Богомолов і голова Французької Національної Ради опору Луї Сейян. Голова радянської профспілкової делегації Л. Н. Соловйов у своєму виступі відзав належне опору, що його французький робітничий клас чинив німецьким загарбникам, і відмітив значення недавно підписаного в Москві франко-радянського договору про союз і взаємну допомогу.

Закриття сесії Крайової Ради Народової

ЛЮБЛІН, 3 січня. (ТАРС). Сьогоднішнім засіданні Крайової Ради Народової тривали дебати. Після виступів ще ряд ораторів — взяв заключне слово прем'єр-міністр Осубка-Моравський.

За пропозицією одного з депутатів пленарне засідання під бурхливі оплески ухвалило таке рішення:

„Крайова Рада Народова висловлює довір'я Тимчасовому Урядові Польської республіки, створеному 31 грудня 1944 року президентом Берутом, і дає йому повну підтримку в реалізації програми".

Потім ухвалюється пропозиція створення Комітету по нагородах. За пропозицією комітету по нагородах під бурхливі оплески ухвалюється нагородити орденом Польщі першого ступеня орденом Грюнвальда І ступеня президента Берута, прем'єр-міністра Осубка-Моравського, Головнокомандуючого Роля-Жимерського та інших. Орденом Відродження Польщі ступеня—10 чоловік та 11 чоловік.

Крайова Рада Народова ухвалює рішення про створення верховної юридичної, адміністративної, фінансової, юридичної, праці, соціального забезпечення і здоровоохорони, шкільництва, земельної, по іноземних справах, законодавчої, відбудови, культурно-освітньої і затверджує їх склад.

Потім затверджуються декрети та ін., видані в період між сесіями Крайової Ради Народової.

Після оголошення декларації постанови Берута сесія Крайової Ради Народової закінчилася.

Заява Михайла Каролі про підтримку Тимчасового Національного Уряду Угорщини

ЛОНДОН, 3 січня. (ТАРС). Як повідомляє агентство Рейтер, колишній угорський прем'єр-міністр і президент граф Михайло Каролі та очолюваний ним „угорська рада" в Англії заявили, що вони цілком підтримують новий Тимчасовий Уряд Угорщини.

„Завдяки Тимчасовим Національним Зборам в Дебрецені угорський народ знову повернув свій суверенітет,—заявив Каролі. Угорщина стоїть перед важливими завданнями. Вона повинна оголосити до Червоної Армії і взяти участь у священній війні проти Гітлера. Відновлення республіки є життєвонеобхідним завданням. Угорщина повинна порвати з традицією корони Святого Стефана, що ця традиція порушувала співробітництво з Югославією, Чехословаччиною та Румунією. Земельна проблема має бути швидко і радикально розв'язана, бо наявність великих маєтків, які давали багатство вузькому угорському великоземельному панству, дають грунт для реакції і союзу з німцями".

Похорон Ромен Роллана

ПАРИЖ, 4 січня. (ТАРС). Агентство Франс Пресс повідомляє, що вчора в Клямсі відбувся похорон Ромен Роллана. Зате французьких вільних стрільців збройних сил віддали почесну варту. З виявленням Ромен Ролланом перед смертю бажанням була проголошена тільки одна промова, з якою виступив голова паризького товариства Клямсі Міллавар. Він говорив про діяльність Ромен Роллана, що жив в Клямсі, і відзначив палку любов великого письменника до цього куточка французької землі, яка надихала кращі сторінки його творчості.

Комітет письменників в Парижі, до складу якого входять Дюамель, Моріак, Вільдрак, Доржелес, Арагон та багато інших представників інтелігенції виступили з пропозицією перенести прах Ромен Роллана до Пантеону.

Декларація Тимчасового Польського Уряду

ЛЮБЛІН, 2 січня. (ТАРС). Сьогодні перед сесією Крайової Ради Народової предстан у повному складі Тимчасовий Уряд, утворений у відповідності до постанови Ради від 31 грудня 1944 року. Після відкриття пленарного засідання Ради її президентом Берутом прем'єр-міністр Польської республіки Осубка-Моравський оголосив програмну декларацію, в якій говориться:

«Громадяни депутати! Я виступаю перед вами від імені Тимчасового Уряду республіки, утвореного на визволеній польській землі у відповідності до принципів законної конституції 1921 року.

Будучи послідовними і справжніми демократами, ми вважаємо, що постійний уряд буде утворений законодавчим сеймом, обраним всім народом на підставі загального, прямого, рівного і таємного голосування. Цьому урядові після його утворення ми негайно передамо владу.

Наближення моменту визволення всієї країни, моменту остаточної перемоги над гітлерівською Німеччиною є головним завданням Тимчасового Уряду. Уряд зробить все, щоб участь польського народу в боротьбі з гітлеризмом була найбільш повною. Ми зробимо все, щоб розвивати дальше будівництво Польського війська—гордості польського народу. Ми зробимо все, щоб пліч-о-пліч з могутньою Червоною Армією в боротьбі з фашизмом взяло участь і Польське військо. Ми будемо також допомагати організовувати боротьбу наших героїчних партизанів, що ведуть бої з німецькими загарбниками по той бік Вісли.

Червона Армія, Польське військо і польські партизани своїми спільними зусиллями і своєю кров'ю наближають момент визволення всієї країни. Цей момент уже недалекий».

Підкресливши, що вимоги Польщі в питанні про західні кордони були зустрінуті розумінням з боку союзників, прем'єр-міністр заявив, що територіальні вимоги Польщі на заході—приєднання до Польщі її споконвічних земель на Одері, Нейсі та Балтійському морі,—які були свого часу визнані правильними великим союзником Польщі—Радянським Союзом, знайшли також визнання, висловлене в промові прем'єр-міністра союзної Великобританії Черчілля.

Осубка-Моравський відзначив, що новий Польський Уряд спирається на повну погодженість всіх демократичних партій і що збереження польської демократії буде одним з його основних завдань.

Осубка-Моравський в гострій формі піддав критиці реакційний характер лондонської еміграційної клики.

Осубка-Моравський відзначив, що польські фашисти програли кампанію, спрямовану на зрив мобілізації в польську армію і роботи по відродженню життя польської держави.

Переходячи до питань зовнішньої політики Польщі, прем'єр-міністр заявив, що Польща буде прагнути до дальшого зміцнення зв'язків сердечної дружби з Радянським Союзом. Водночас він вказав, що палким прагненням Польщі є зміцнення дружніх відносин з Англією та США, які вносять таку велику частку в справу розгрому гітлерівської Німеччини і які разом з Радянським Союзом будуть утворювати підвалини колективної безпеки, яка намічена на конференції в Думбартон - Оксі, і в реалізації якої Польща кровно зацікавлена. Є всі умови для пожвавлення економічних і культурних співвідносин між відродженою економічно і політично, значно зміцнілою Польщею і великими англо-саксонськими країнами.

Потім Осубка-Моравський сказав: «Ми недавно приймали в Любліні представника Тимчасового Уряду Французької республіки і віримо, що його присутність послужить справі дальшого зміцнення дружби і співробітництва між відродженою Францією і Польщею». Прем'єр-міністр висловив також надію на те, що найкраще складуться добросусідські відносини Польщі з Чехословаччиною, бо обидві країни об'єднують спільні інтереси захисту від німецької агресії. Польща, сказав Осубка-Моравський, прагнутиме до встановлення дипломатичних відносин з усіма іншими демократичними країнами.

Прем'єр-міністр висвітлив потім плани уряду в галузі державної адміністрації, судочинства, освіти, соціального забезпечення і обіцяв, що уряд зробить все можливе для поліпшення становища робітників, селян і трудової інтелігенції шляхом запровадження найбільш ефективних заходів. «Ми сміливо дивимось на майбутнє нашої демократичної держави»,—заявив на прикінці Осубка-Моравський.

Його промова неодноразово переривалася оплесками.

Потім з промовою виступив головнокомандуючий збройними силами Польської республіки генерал-полковник Роля-Жимерський.

На вечірньому засіданні сесії Крайової Ради Народової виступив з заявою прем'єр-міністр Осубка-Моравський. В заяві говориться: «Тимчасовий Уряд Речі Посполитої доводить до відома всіх заінтересованих держав і фізичних осіб, що він, як єдиний законний уряд Польщі, який висловлює волю польського народу і несе весь тягар боротьби по визволенню частини країни, що вийшла від німецької окупації, не визнаватиме фінансових операцій і зобов'язань, укладених з польським еміграційним урядом у Лондоні».

Розгорнулися дебати по виступах Осубка-Моравського і Роля-Жимерського. Виступали представники всіх демократичних партій. Всі виступаючі засвідчили повну підтримку з боку демократичних партій новоутвореному урядові.

Потім виступив ксьондз Боровець від імені партії «Стронніцтво людове», який запропонував надіслати привітання Маршалові Радянського Союзу Й. В. Сталіну. Його пропозиція була зустрінута бурхливим схваленням депутатів сесії.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН.

ТЕАТР ім. ЩОРСА
6 СІЧНЯ
«ОЙ НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ, ТАЙ НА ВЕЧЕРНИЦІ»
Муздрама на 5 дій.
Початок о 7 год. 30 хв. вечора
Після спектаклю відбудеться трамвай.

КІНОТЕАТР ім. ЛЕНІНА
З 1 СІЧНЯ ТА ЩОДНЯ
демонструється звуковий художній фільм
„ПАРІНЬ З НАШОГО МІСТА"
Початок сеансів з 10 годин ранку.

Запорізькому автомеханічному інституту
ПОТРІБНІ
агенти постачання, начальник воєнізованої охорони, начальник постачання, автомеханік, старший лаборант, препаратор. Бажана технічна освіта або практика по ремонту та експлуатації автомобілів.
З пропозиціями звертатися на адресу: вул. Жуковського 61, щоденно, з 8 год. ранку до 5 годин вечора.

Строк виплати виграшів по Третій грошово-речовій лотереї
продовжений до 1 липня 1945 р.
Передплатники, яким не вручено квитанцій Третьої грошово-речової лотереї і квитки яких здані до ощадкаси на збереження, мають право одержати їх в ощадкасі до 1 липня 1945 року, пред'явивши довідку від підприємства, установи або організації.

ЗАГУБЛЕНУ круглу печатку будівельно - монтажної контори „Уковузлазбуд" у м. Запоріжжі вважати недійсною.

Залізничному училищу при паровозоремонтному заводі
ПОТРІБНІ
майстри виробничого навчання:
ковалі та слюсар.
Дирекція

БЗ-00003 м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» обл. управління поліграфії, вул. Леніна, 44. Адрес редакції: ріг вул. Жуковської і Тургенівської, 56. Тел.: 2-40, нічної редакції—3-50.